

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE
ZA XXIX. SVJETSKI DAN BOLESNIKA

11. veljače 2021.

Jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća (Mt 23, 8)
Odnos povjerenja u temelju skrbi za bolesne

Draga braćo i sestre!

XXIX. svjetski dan bolesnika, koji se slavi 11. veljače 2021., na spomen Blažene Djevice Marije Lurdske, milosna je prigoda da se posebna pažnja posveti bolesnicima i onima koji za njih skrbe bilo u zdravstvenim ustanovama bilo u obiteljima i zajednicama. Posebno mislimo na one koji, diljem cijeloga svijeta, pate od posljedica pandemije koronavirusa. Svima, a posebno najsiromašnijima i marginaliziranima, izražavam svoju duhovnu bliskost i jamčim im brigu i ljubav Crkve.

1. Tema ovog Dana nadahnuta je evanđeoskim odlomkom u kojem Isus kritizira licemjerje onih koji govore, a ne čine (usp. Mt 23, 1-12). Kad se vjera svede na praznu retoriku, bez uključivanja u život i potrebe drugih, tada stvarni život kojim živimo nije dosljedan vjeri koju ispovijedamo. To je teška opasnost. Zato Isus pribjegava snažnim riječima kako bi upozorio na opasnost pada u autoidolatriju i kaže: »jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća« (r. 8).

Kritika koju Isus upućuje onima koji »govore, a ne čine« (r. 3) korisna je uvijek i za sve, jer nitko od nas nije imun na zlo licemjera, a to je veoma teško zlo, koje nas sprječava da rastemo kao djeca jednoga Oca, pozvana živjeti sveopće bratstvo.

U susretu s bratom i sestrom u potrebi, Isus nudi model ponašanja koji je u potpunoj opreci s licemjerjem. Traži od nas da se zaustavimo i slušamo, uspostavimo izravan i osoban odnos s drugim, da osjetimo empatiju i suosjećanje te dopustimo da nas njihova patnja dirne

do te mjere da preuzmemo na sebe brigu za njih u duhu služenja (usp. *Lk* 10, 30-35).

2. Kad nas snađe bolest postajemo svjesni vlastite ranjivosti i, u isti mah, osjećamo potrebu za drugim koja nam je urođena. Tada nekako jasnije osjećamo vlastitu krhkost stvorenog bića i dublje doživljavamo svoju ovisnost o Bogu. Naime, kad smo bolesni, duh i srce nam obuzmu nesigurnost, a katkad i strah pomiješan s nemirom; nalazimo se u stanju nemoći, jer naše zdravlje ne ovisi o našim sposobnostima ili našoj “zabrinutosti” (usp. *Mt* 6, 27).

Bolest nameće pitanje smisla, koje se u vjeri upućuje Bogu. Pitanje je to koje od nas traži da damo novo značenje i učinimo zaokret u životu i na njega možda nećemo odmah naći odgovor. Naši prijatelji i rođaci ne mogu nam uvijek pomoći u ovom mukotrpnom traženju.

Biblijski lik Joba u tom je pogledu vrlo znakovit. Jobovoj supruzi i prijateljima ne polazi za rukom pratiti ga u njegovoj nesreći, štoviše, optužuju ga i samo još više povećavaju njegovu samoću i izgubljenost. Job tone u duboko stanje napuštenosti i neshvaćenosti. Ali upravo zahvaljujući toj krajnjoj krhkosti, odbacujući od sebe svako licemjerje i opredjeljujući se za put iskrenosti prema Bogu i drugima, njegov ustrajni vapaj dopire do Boga koji mu na kraju odgovara i daje mu vidjeti novi horizont. Potvrđuje mu da njegova patnja nije niti kazna niti stanje odvojenosti od Boga ili znak Božje ravnodušnosti. Tako su se iz ranjena i ozdravljena Jobova srca vinule one žive i dirljive riječi upućene Gospodinu: »Po čuvenju tek poznavah te dosad, ali sada te oči moje vidješe« (42, 5).

3. Bolest uvijek ima lice, i to ne samo jedno: ona ima lice svakog bolesnika i bolesnice pa i onih koji se osjećaju zapostavljenima, isključenima i žrtvama društvenih nepravdi kojima im se uskraćuju njihova temeljna prava (usp. *Fratelli tutti*, 22). Trenutna pandemija razotkrila je koliko su naši zdravstveni sustavi neodgovarajući, a izašli su na vidjelo i nedostaci u skrbi za bolesnike. Starije, slabe i ranjive osobe nemaju uvijek pristup zdravstvenoj skrbi i ona nije uvijek osigurana na pravičan način. To ovisi o političkim odlukama, načinu upravljanja resursima i zalaganju onih koji su na odgovornim položajima. Ulaganje sredstava u liječenje i njegu bolesnika prioritet je povezan s temeljnim načelom da je zdravlje primarno opće dobro. U pandemiji je, istodobno, došla do izražaja predanost i velikodušnost zdravstvenog osoblja, volontera, radnika i radnica, svećenikâ, redovnikâ i redovnicâ koji su profesionalno, požrtvovno i s osjećajem odgovornosti i ljubavi prema bližnjima pomagali, liječili, tješili i služili mnogim bolesnicima i članovima njihovih obitelji. To je tiho mnoštvo muškaraca i žena koji su odlučili ne okretati glavu na drugu stranu, nego pogledati u lice i vidati rane bolesnikâ koje su doživljavali bliskima zbog zajedničke pripadnosti ljudskoj obitelji.

Ta bliskost je, naime, dragocjeni melem koji pruža podršku i utjehu bolesnicima u

njihovoj patnji. Kao kršćani, tu bliskost doživljavamo kao znak ljubavi Isusa Krista, *Dobrog Samaritanca*, koji je sa samilošću prilazio svakom čovjeku ranjenom grijehom. Sjedinjeni s njim djelovanjem Duha Svetoga, pozvani smo biti milosrdni poput Oca i ljubiti, na poseban način, svoju slabu, nemoćnu i trpeću braću i sestre (usp. *Iv* 13, 34-35). Tu bliskost doživljavamo ne samo kao pojedinci, nego i kao zajednica. Naime, bratska ljubav u Kristu rađa zajednicu koja može ozdravljati, koja ne napušta nikoga, koja uključuje i prihvaća prije svega najslabije.

U vezi s tim, želim podsjetiti na važnost bratske solidarnosti koja ima svoj konkretan izraz u služenju i može poprimiti veoma razne oblike, koji su svi odreda usmjereni na pružanje potpore našem bližnjemu. »Služiti znači brinuti se za slabe u našim obiteljima, našem društvu, našem narodu« (*Homilija u Havani*, 20. rujna 2015.). U tome zalaganju svaki pojedinac je kadar »ostaviti po strani svoje zahtjeve i težnje, očekivanja i svoje želje za svemoćnošću pred konkretnim pogledom najslabijih. [...] U služenju se uvijek gleda bratovo lice, dodiruje njegovo tijelo, osjeća njegova blizina čak dotle da ga se u nekim slučajevima i "trpi", te traži promicanje brata. To je razlog zbog kojeg služenje nikad nije ideološko, jer se ne služi idejama nego osobama« (*ibid.*).

4. Za dobro liječenje presudan je relacijski vid, zahvaljujući kojem se može imati holistički pristup pacijentu. Prepoznati vrijednost toga vida pomaže također liječnicima, medicinskim sestrama i tehničarima, profesionalcima i volonterima da preuzmu na sebe brigu za one koji trpe kako bi ih pratili na putu ozdravljenja, zahvaljujući međuljudskom odnosu koji se temelji na povjerenju (usp. *Nova povelja zdravstvenih radnika* [2016.], 4). Radi se, dakle, o tome da se "sklopi pakt" između onih kojima je potrebna skrb i onih koji ih njeguju; pakt zasnovan na uzajamnom povjerenju i poštivanju, iskrenosti, raspoloživosti tako da se nadiđu sve obrambene barijere, u središte stavi bolesnikovo dostojanstvo, štiti profesionalnost zdravstvenih djelatnika i održi dobar odnos s obiteljima bolesnikâ.

Upravo taj odnos s bolesnom osobom nalazi nepresušan izvor motivacije i snage u *Kristovoj ljubavi*, kao što pokazuje tisućljetno svjedočenje muškaraca i žena koji su postigli svetost u služenju bolesnicima. Iz otajstva Kristove smrti i uskrsnuća izvire ljubav koja može dati puni smisao i bolesnikovu i stanju onih koji se za njega skrbe. Potvrdu toga nalazimo više puta u evanđelju iz kojih se zorno vidi da ozdravljenja koja je učinio Isus nikada nisu magijski čini nego su uvijek plod *susreta, međuljudskog odnosa* u kojem je Božji dar, koji je ponudio Isus, odgovor na vjeru onoga koji ga prihvaća, što je sažeto u riječima koje Isus često ponavlja: "vjera te tvoja spasila".

5. Draga braćo i sestre, zapovijed ljubavi koju je Isus ostavio svojim učenicima nalazi

konkretno ispunjenje također u odnosu s bolesnicima. Društvo je to čovjekoljubivije što više zna skrbiti za svoje slabe i članove koji pate i zna to činiti djelotvorno u duhu bratske ljubavi. Stremimo tome cilju i pobrinimo se postići to da nitko ne ostane sam, da se nitko ne osjeća isključenim ili napuštenim!

Sve bolesnike, zdravstvene djelatnike i one koji se žrtvuju u pomaganju onima koji pate povjeravam Mariji, Majci milosrđa i Zdravlju bolesnih. Neka nas ona iz Lurdske pećine i svojih nebrojenih svetišta diljem svijeta podupre u našoj vjeri i našoj nadi i pomogne nam da skrbimo jedni za druge bratskom ljubavlju. Svima vama i svakom ponaosob od srca podjeljujem svoj blagoslov!

Rim, pri Svetom Ivanu Lateranskom, 20. prosinca 2020., Četvrta nedjelja došašća.

Franjo